

ЗБОРНИК
ЗА ФИЛОЛОГИЈУ И ЛИНГВИСТИКУ

XI

КЊИГА ПОСВЕЋЕНА
ПРОФЕСОРУ ДР РУДОЛФУ КОЛАРИЧУ

НОВИ САД

1968

НОВИ ПРИЛОЗИ ПОЗНАВАЊУ ДАНАШЊЕГ ТРШИЋКОГ ГОВОРА

БЕРИСЛАВ М. НИКОЛИЋ

Проф. др Павле Ивић објавио је у Годишњаку Филозофског факултета у Новом Саду, књ. VII (1962—1963) *Инвентар фонетике проблематике иштокваских говора* (стр. 99—110). Хоћу да сад одговорим на она питања из овог *Инвентара* на која нисам одговорио у својим ранијим радовима о данашњем тршићком говору (*Данашњи иршићки говор*, ЈФ XXIII 263—274; *Прилог ироучавању иорекла јадарскога говора*, ГлЕМ, књ. 27 (Београд, 1964) 45—50; *Однос данашњег иршићког говора према Вуковом језику*, ЈФ XXVI, св. 1—2, 151—176; *Најомене о данашњем иршићком акценцију*, ЗбМСФЛ VIII 185—199). Ићи ћу оним редом како је П. Ивић постављао питања. Узгред ћу дати и друга обавештења која могу бити од користи за даља проучавања. Већ је проф. П. Ивић у своје *Инвентару* објашњења свео на минимум. У моме раду биће их још мање (уштеда простора). Биће зато добро да читалац имадне уза се и Ивићев рад.

I. ВОКАЛИЗАМ

1—6. Ако нису захваћени редукцијом, вокали *a*, *e*, *o* и *y* имају нормалну књижевну артикулацију.

7—12. У вези с полугласницима, поред опште констатације да су тршићке прилике једнаке књижевним, важно је навести ове случајеве: *мањи*; *шаџ* — *шаџови*; *саиџре* — *саиџреџна* — *саиџре* (3. ст. аор.) — *саиџреше* (3. пл. аор.); *жаџемо* — *жаџањи*; *шаџем*; *сакрла*; — *дуждењаџ*; — *сиџакло*; *раџуља* = *раџ*; *уш* — *ушију* = *ваџка* — *ваџки*; *уџиџек* = *уџек* = *ваџек*; *мриџаџ* — *мриџаџа*; — *јаџиџук*.

13. Говори се: *уџорак* = *уџорник*; *уџо* — *уџем*.

14. Јавља се *и* у *иџан*.

15—31. У вези с јатом од значаја су и ови случајеви о којима нисам говорио у ЈФ XXIII: *миџур*; *меџед* — *меџеда*; — *мреџа*; *иџеџња* — *иџеџњаџ*; *вреџена*; *вреџено*; *бреџдвима*; *буџрег* — *буџрези*; *иџеба* — *иџебо*; *зрџо* — *саџрио*; *гџрела* — *гџрила*; *осџариџи*; *неџеља* = *недеља*; *ионеџељак* = *ионедељак* и *ионеџељник* = *ионедељник*; *јеџо*; *зеџиџа*; *цеџивају*; *обеџа* — *обеџала*; *џрај* — *џраја* — *џраја* — *џраја*; *бреџскај* = *бреџска*; — *куџуриџе*; *видџи*; — *кџиџен* (али је чешће *жиџе*); *киџео* — *киџела* — *киџели*.

32. Говори се: *уџеџи*, *јеџам*.

33—35. У вези с вокалним *р* прилике су као у књижевном језику. Посебно треба навести: *умрео* — *умрела*; *саиџре* — *саиџреше* (аор.).

